

**Tutkimus, koulutus, kehittäminen, ennakointi ja
innovaatiot -työryhmä**

Projektikuvaus

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto	1
2. Nykytila ja tavoitteet	1
2.1 Nykytilan kuvaus	1
2.2 Vaatimukset	1
2.3 Tavoitteet	2
3. Toteutus ja organisointi.....	3
3.1 Työn sisältö, laajuus, valmisteluryhmä ja sidosryhmät.....	3
3.2 Lopputuotokset	4
3.3 Rajaukset	4
3.4 Hyödyt	5
4. Riskit	5
5. Dokumentointi	6
6. Opit ja kehittämissuhteet	6
6.1 Opit ja palaute	6
6.2 Kehittämissuhteet.....	7
7. Lisätietoa	8

1. Yhteenveto

Tutkimus, innovaatio, koulutus, kehittäminen ja ennakointi (TIKKE) –toimintoja suunniteltiin Keski-Suomessa maakuntaudistuksen johtoryhmän antaman toimeksiannon mukaisesti. Toimeksianto perustui Maakuntalaki –luonnokseen ja Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiluonnokseen sekä uudistuksen johtoryhmän antamaan tehtävään koskien uuden maakunnan johtamisen tuen suunnittelua. Erikseen toimeksiannossa todettiin, että suunnittelun ei tule keskittyä vain sote-sektorille vaan ulottua laaja-alaisesti kaikkiin uuteen maakuntaan suunniteltuihin toimintoihin.

Työ toteutettiin työryhmätyöskentelynä ja haastatteluina sekä järjestämällä yhdessä Sitran kanssa Soteuttamo. Keskeisenä työtapana oli laaja-alainen osallistaminen, jossa apuna käytettiin mm. REAL-alustaa.

Työryhmä totesi yhteisesti, että nykyisin TIKKE-toiminnot ovat hajallaan eri organisaatioissa, minkä vuoksi yhteisen kuvan luominen on haastavaa. Edes saman organisaation sisällä ei välttämättä ole tietoa toteutetuista ja meneillään olevista kehittämistoimenpiteistä. Työryhmä korosti tietoon perustuvaa päätöksen tekoa ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista. Tämä on kuitenkin mahdollista vain, mikäli laaja-alainen tieto on nykyistä yksinkertaisemmin ja ajantasaisesti saatavissa eri toimijoiden käyttöön.

Saadun palautteen perusteella TIKKE-toiminnan tulisi jatkossa olla maakunnallista, laaja-alaista ja sektorirajat ylittävää verkostomaista yhteistyötä, jossa korostuvat ketteryys ja kokeilukulttuuri. Työryhmä päätyi ehdottamaan sekä maakuntapäätäjien tueksi että kaikkien toimijoiden ja maakunnan asukkaiden ideointikanavaksi laaja-alaista advisory boardia (AB), yhteistyöverkostoa, joka edelleen luo uusia innovatiivisia, itsenäisesti toimivia verkostoja. Maakunnassa toimivien oppi- ja tutkimuslaitosten yhteistyötä tulee tiivistää ja laajentaa myös alueella toimiviin yrityksiin, muihin organisaatioihin ja kolmanteen sektoriin päin.

2. Nykytila ja tavoitteet

2.1 Nykytilan kuvaus

Maakunnan tutkimus, koulutus ja kehittäminen, innovaatiot ja ennakointi ovat erillään eri organisaatioissa eivätkä tällä hetkellä liity toisiinsa alueen parhaaksi menestykseksi. Julkiset toimijatkaan eivät aina tiedä toistensa tehtäviä, minkä johdosta toimiminen alueen parhaaksi on haasteellista. Tilanne johtaa siihen, että eri toimijat tekevät päällekkäisiä asioita toisistaan tietämättä.

Sote-kehittämisestä vastaa lakisääteisesti perusterveydenhuollon osalta sairaanhoitopiirin PTH-yksikkö ja sosiaalialan osalta KOSKE. Erikoissairaanhoidon kehittämisestä ei ole erikseen mainittu laissa. Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä on tutkimuksen, kehittämisen ja koulutuksen palvelualue.

Keski-Suomen ELY-keskuksella ja maakunnan liitolla on lakisääteinen aluekehittämisen tehtävä. Ennakointityötä koordinoi maakunnallinen Tulevaisuusryhmä. Kehittämistyö on tärkeä osa johtamista, ja sitä tapahtuu kaikessa työssä.

2.2 Vaatimukset

Tehtäväksiannon perustana olivat luonnokset Maakuntalaiksi ja laiksi Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä.

Keski-Suomen maakuntauudistuksen johtoryhmä määritteli TIKKE-työryhmän toimeksiannon, jonka mukaan tavoitteena oli sovittaa yhteen lakiluonnoksissa määrätyt tehtävät uudeksi palvelukokonaisuudeksi tutkimus, koulutus, kehittäminen, ennakointi ja innovaatio -toimintojen tehtäväalueilta. Tarkastelunäkökulmina olivat asiakas, talous, vaikuttavuus, henkilöstö ja palveluiden määrittäminen järjestämisen ja tuottamisen näkökulmista.

Tehtäväksiannon lainsäädännön perustana oli **sote-järjestämislakiluonnos**. Sen mukaan maakunta vastaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä sekä alue- ja organisaatorajat ylittävästä kehittämisyyhteistyöstä. Lisäksi maakunta koordinoi ja ohjaa tuottajatasolla tapahtuvaa, integroitua kehittämistyötä sekä tukee kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Maakunta osallistuu kansalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen sekä toimii yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osaamistarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä on tehtävä yhteistyössä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Kaikkien maakunnan järjestämisvastuulla olevia palveluja tuottavien yhtiöiden ja yhteisöjen on osallistuttava palvelujen kehittämiseen maakunnan määrittelemällä tavalla. Yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa on sovittava maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa.

Tehtäväksiannon toisena perustana oli **uuden maakunnan johtamisen tuki**. Tavoitteena oli kuvata maakuntajärjestäjän ja maakunnan palveluiden tuottajien tutkimus, koulutus, kehittäminen ja tulevaisuuden ennakointi -toimintojen organisoituminen ja yhteistyö. Perustana oli maakunnan innovaatiotyö.

Lisäksi tehtävänä oli tarkastella yhdyspintoja kaikkien muiden asiantuntijaryhmien, etenkin sote-palvelutuotannon kanssa sekä sovittaa yhteen sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen linjauksia Pohjois-Savon yhteistoiminta-alueella.

2.3 Tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on ollut mallintaa TIKKE-toimintaa uudessa monialaisessa maakunnassa strategisen johdon ja päätöksenteon tukena. Toimeksiannon mukaisesti työtä ei aloitettu pelkästään sote-näkökulmasta vaan siiloutumisen välttämiseksi tehtäväkenttää tarkasteltiin laaja-alaisesti.

TIKKE-toiminnan rooli maakuntakonsernissa olisi ollut strateginen, koordinoiva ja mahdollistava.

Maakunnan TIKKE-toiminnan tavoitteena ja tehtävänä oli esimerkiksi

- tukea uuden maakunnan johtoa tietojohdamisessa
- ehkäistä maakunnan hallinnon ja palvelujen siiloutuminen
- koota ja yhdistää tietoa ongelmien ratkaisemiseksi. Tiedolla tarkoitetaan tässä laajasti tutkittua tietoa, tietoa asioiden nykytilasta (tilastotieto) ja tulevaisuustietoa.
- tarjota vaihtoehtoisia näkökulmia ja tulevaisuuskuvia
- etsiä aktiivisesti haasteita, joita se pyrkii ratkaisemaan (tieto alueen tilasta, aktiivinen tulevaisuustyö ja tulevaisuuden heikot signaalit ja trendit)
- organisoida Advisory boardin tai vastaavan monialaisen yhteistyöverkoston toimintaa ja huolehtia siitä, että syötteet menevät poliittiseen ja kaikkeen muuhun päätöksentekoon.
- verkottaa toimijoita - yritysten ja järjestöjen mukaan ottaminen on oleellista - ja toimia fasilitaattorina ja koordinaattorina alueen eri toimijoille
- toimia maakuntajärjestäjän työkaluna tuotannon kehittämisessä, palveluiden laadun valvonnassa ja arvioinnissa (esimerkiksi maakunnallisten palvelu- ja hoitoketjujen koordinointi ja toteutumisen valvonta)
- tukea kuntia hyvinvointityössä (esimerkiksi hyvinvointikertomukset)
- tunnistaa tulevaisuuden osaamis- ja kehitystarpeita ja tulkita niitä

- vastata työyhteisön kehittämisestä järjestäjän osalta yhdessä HR:n kanssa
- kyseenalaistaa ja haastaa kaikkia alueen toimijoita kehittämään maakuntaa aktiivisesti
- luoda dynaamisia toimintamalleja ja yhteistyörakenteita.

Tutkimus- ja tulevaisuustietoon perustuvalla monialaisella näkemyksellä TIKKE-toiminto olisi pystynyt tukemaan maakunnan johtoa uudistukselle asetettujen tavoitteiden menestyksekkäässä saavuttamisessa. TIKEN yhteistyössä muiden maakunnan toimijoiden kanssa kokoaman ja analysoiman tiedon avulla maakunnassa olisi ollut vahva tietopohja järjestää palveluita maakunnan tarpeiden mukaisesti. Tällöin olisi voitu huomioida palveluiden erilaiset alueelliset tarpeet ja järjestää palvelut yhdenvertaisesti ja taloudellisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Vahva tietopohja olisi luonut perustan myös tuottajien valvontaan, jotta mahdollisiin poikkeamiin olisi pystytty reagoimaan nopeasti.

TIKKE-toiminnolla olisi ollut vahva osallistava rooli, jolloin asukkaat olisivat voineet vaikuttaa suoraan oman maakunnan päätöksentekoon (Advisory Board).

TIKKE-toiminnan tavoitteena oli toimia "alustana", jossa erilaiset organisaatiot ja roolit (esim. tutkimuslaitokset - tutkijat, yritykset - yrittäjät, hallinto - julkiset toimijat, kolmas sektori - vapaaehtoistoiminta) kohtaisivat ja erilaiset osaamiset voisivat yhdistyä innovatiiviseksi yritystoiminnaksi.

Edelleen TIKKE-toiminnan tavoitteena oli koordinoita alueen tulevaisuustyötä ja yhdistää se strategiseen johtamiseen ja innovatiiviseen toimintaan.

3. Toteutus ja organisointi

3.1 Työn sisältö, laajuus, valmisteluryhmä ja sidosryhmät

1. Maakuntaudistuksen johtoryhmä nimesi Tutkimus, koulutus ja kehittäminen -työryhmän puheenjohtajaksi Päivi Hamaruksen (Keski-Suomen ELY-keskus) ja varapuheenjohtajaksi Tiina Ahosen (KSSHP). Valmistelutyö tehtiin oman toimen ohella.

2. Puheenjohtajisto kutsui koolle laaja-alaisen työryhmän. Työryhmän kokoonpano:

Vesa Kataja (KSSHP), Jani Lehto (VTT), Kati Närhi (Jyu), Marjo Kuronen (Jyu), Timo Taskinen (Jyu), Hannu Ikonen (Jamk), Seija Kiiskilä (Futures Garden), Tommi Kärkkäinen (Jyu), Pirjo Mustonen (KSSHP), Tiina Silander (Jyu), sij. Matti Rautiainen (Jyu), Juha Hautanen (Jamk), Sanna-Mari Hynninen (Keski-Suomen Yrittäjät ry), Jouni Hynynen (Keski-Suomen ELY-keskus), Jaakko Routavaara (TE-toimisto), Marja Pudas (Keski-Suomen ELY-keskus), Juhani Paavilainen (KSSHP), Kari Pirinen (Keski-Suomen liitto), Raili Haaki (Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry), Pertti Malkki (Jamk), sij. Mirja Immonen (Jamk), Anu Tokila (Jyväskylän koulutuskuntayhtymä), Marja Heikkilä (KOSKE), Hannele Rahkonen (Jämsä), Jorma Rihto (Viitasaari), Päivi Ylä-Kolu (Seutu tk), Katja Vähäkangas (Jyväskylä), Mari Mömmö (Jyväskylä), Sami Haapakoski (Jyväskylä). Ari Hyyryläinen toimi ryhmän fasilitaattorina.

Laaja-alaisen työryhmän työskentely oli osallistavaa (mm. Learning cafe, työpajoja). Osallistavana työkaluna käytettiin myös REAL-alustaa ideoiden kokoamisessa, ennakotehtävissä ja kommenttialustana.

3. Järjestettiin yhteistyössä Sitran kanssa TIKKE-Soteuttamo Priimuksessa. Tilaisuuteen osallistui noin sata henkilöä. Soteuttamon tavoitteena oli osallistaa laaja-alaisesti ja tuottaa materiaalia eri toimintojen (tutkimus, koulutus, kehittäminen, ennakointi, innovaatiot) näkökulmasta työpajatyöskentelyynä.

4. Puheenjohtajat haastattelivat koko prosessin aikana yksilö- ja ryhmähaastatteluina noin 70 henkilöä. Tavoitteena oli koota tietoa ja näkemyksiä täsmennettyihin kysymyksiin.

Työryhmä raportoi maakuntauudistuksen johtoryhmälle ja sai siltä tehtäväksiannot.

Työtä tulisi jatkaa eri tahojen (esim. kunnat, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, tutkimus- ja koulutuslaitokset, Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen liitto, kolmas sektori, yritykset) yhteistyönä. Yhteinen koordinaatio voisi olla esimerkiksi maakuntaliitolla.

-Käytännössä työ voisi toteutua kahdessa verkostossa, joista toinen olisi maakunnallinen ja monialainen aluekehittämiseen ja innovaatioihin liittyvä (esim. TIKKE-valmistelutyöryhmän mukainen) ja toinen sotepainotteinen verkosto, jossa olisi vahva tutkimus- ja innovaatiopainotus. Näillä verkostomaisilla rakenteilla tulisi olla yhteinen yhdyspinta.

-Yhtenä toimintamallina voisi olla TIKKE-työryhmässä esiin tullut ratkaisu, jossa TIKKE-työtä maakunnassa jatkava ryhmä koostuisi monialaisista henkilöistä. Näillä henkilöillä olisi useita "jalustoja": osa-aikainen tutkija yliopistolla, sivutoiminen opettaja JAMKilla, erityisasiantuntija maakunnan palveluksessa ja prosessien kehittämisen konsultti sotessa.

3.2 Lopputuotokset

TIKKE-työryhmän väliraportit ja lopputuotos olivat kuvausta maakunnan TIKKE:n toiminnasta, sen roolista maakuntaorganisaatiossa ja yhteistyöstä maakunnassa ja sen ulkopuolella sekä kuvaus alustavasta rakenteesta ja organisoitumisesta maakuntajärjestäjän tukena. Työ sisälsi myös TIKKE-toiminnan arvopohdintaa ja strategisia linjauksia.

Lopputuotoksen kuvaus	Valmis kk/vuosi
Advisory Board uudenlaisena laaja-alaisena yhteistyörakenteena. AB:n rakenteen ja toiminnan kuvaus uudessa maakunnassa johdon tukena ja TIKKE-toiminnan innoittajana ja toimeenpanijana.	2017
TIKKE-toiminnan järjestämisen kuvaus maakuntaorganisaatiossa	2018
Tutkimus-, koulutus-, kehittäminen-, ennakointi- ja innovaatiotoimintojen vaihtoehtoisten rakenteiden kuvaus.	2018-

3.3 Rajaukset

Työryhmän seuraava tehtävä olisi ollut hahmotella

- 1) maakunnan tavoitetilan organisointi, pohjana tämänhetkinen konsernikaavio,
- 2) organisaation eri toimijoiden tehtävät ja vastuut,
- 3) organisaation eri toimijoiden vastuut suhteessa toisiinsa ja
- 4) toimijoiden organisaatioiden henkilötyövuodet ja eurot.

Näitä luonnosteltiin, mutta ei ehditty raportoida. Samoin TIKKE-työn toteutus olisi alkanut uuden maakunnan toiminnan myötä.

3.4 Hyödyt

Valmistelun aikana saatiin koottua monialainen yhteistyöryhmä. Sen toiminta osoitti, että maakunnassa on tahtotilaa innovatiiviseen verkostomaiseen toimintaan, kun se toteutetaan mahdollisimman laajapohjaisena. Työryhmä ilmoitti olevansa valmis toimimaan maakunnallisena advisory boardina. Jatkossa maakunta tarvitsee koordinoijan (maakuntaliitto?), joka kutsuu koolle, yhdistää erilaisia osaamisia ja luo uutta innovatiivista osaamista eri alueille.

Ennakoinnin ja tutkimuksen rooli osana strategista päätöksen tekoa kirkastui ja vahvistui. Samoin tutkimuksen ja tiedolla johtamisen merkitys korostui palveluiden laadukkaassa ja taloudellisessa järjestämisessä.

Syvällä ja laaja-alaisella osaamisella pärjäämme jatkossakin. Osaamisen kehittäminen - ei vain osaamistarpeisiin reagoivana - vaan ennakoivana ja strategisena kehittämisenä korostui menestyksen edellytyksenä. Miten ennakoimme osaamistarpeet riittävän ajoissa ja miten kehitämme osaamista osana strategisia päämääriä?

Menestyksen edellytyksenä työryhmä korosti avoimuutta päätöksen teossa, hyvää yhteistyötä ja tahtotilaa yhteiseen hyvään sekä luottamuksellisen toimintakulttuurin merkitystä.

Talouteen tarvitsemme globaalisti kilpailukykyisiä innovaatioita. Tähän tarvitaan foorumi, esimerkiksi AB, jolle on matala kynnyks tuoda innovaatioaloitteita.

Päätöksen tekoon kaivattiin avointa vuoropuhelua päättäjien kanssa. Samalla korostettiin poliittisten päättäjien yhteistä näkemystä ja tahtotilaa omien, joskus kapeidenkin, etujen ajamisen sijaan.

Kansalaisten osallisuutta ja sen edistämiseksi lisääviä rakenteita korostettiin kansalaisten aktiivisuuden lisäämiseksi.

4. Riskit

Riskeinä prosessissa olivat

- näemmekö laaja-alaisesti ja ennakoiden yhteisen tahtotilan ja
- kuinka pystymme hyvään yhteistyöhön tahtotilan toteuttamisessa?

Näitä riskejä pyrittiin välttämään laaja-alaisella osallistamisella ja yhteisen ymmärryksen rakentamisella.

Riskeinä tulevaisuudessa TIKKE-toiminnassa voivat olla edellä mainittujen lisäksi

- panostetaanko laaja-alaiseen maakunnalliseen TIKKE-toimintaan ja miten sen rooli nähdään?
- ajaudummeko siiloihin, jotka elävät omissa kuplissaan? Tämä koskee sekä maakunnallista TIKKE-toimintaa että eri organisaatioiden sisäistä toimintaa.
- urautuuko tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö perinteisiin tapoihin?
- kyetäänkö tutkimustietoa hyödyntämään laajasti ja miten nähdään soveltavan tutkimuksen rooli innovaatioiden synnyttämisessä?
- hyödynnetäänkö yhteisiä toimintamalleja avoimesti?
- toiminnan tuloksellisuuden arviointi - mittaavatko mittarit oikeita asioita, ja ohjaavatko mittarit toimintaa oikeaan suuntaan?
- miten ennakoitua ja tulevaisuustyötä hyödynnetään maakunnan poliittisessa päätöksenteossa sekä maakunnassa eri organisaatioiden päätöksenteossa?

5. Dokumentointi

Dokumentti	Päivämäärä	Liitteenä / dokumentin verkko-osoite
Esivalmisteluvaiheen väliraportti	1/2017	www.ks2021.fi
Esivalmisteluvaiheen loppuraportti Tulevaisuuden maakuntapalvelut Tutkimus, koulutus, kehittäminen, innovaatiot ja ennakointi -työryhmän loppuraportti	6/2017	www.ks2021.fi
Sote-maku loppuraportti Tutkimus, innovaatiot, kehittäminen, koulutus ja ennakointi (TIKKE) - toiminto Keski-Suomen uudessa maakunnassa	22.3.2018	www.ks2021.fi

6. Opit ja kehittämis ehdotukset

6.1 Opit ja palaute

TIKKE-työryhmän työskentelyajalta sekä maakuntauudistuksen kariuduttua työssä mukana olleille lähetetyn webropol-palautekyselyn perusteella tärkeimmät opit, joita Keski-Suomessa tulisi huomioida tulevaisuudessa ovat

- Poikkitieteellisyys ja laaja-alaisuus toimivat erittäin hyvin. Sitä kannattaa jatkaa tulevaisuudessa.
- Osa piti TIKKE-työskentelyn uudeltaisesta vapaasta lähestymistavasta, monialaisesta työryhmätyöskentelystä ja ei-rakennesuuntautuneisuudesta. Jotkut kaipasivat rakenneuudistusta ja työskentelyn käynnistymistä organisaatiokaavion laatimisella. TIKKE-työryhmän toimeksiannossa rakenteet oli suunniteltu prosessin loppupuolelle.
- Monialainen työryhmä olisi kaivannut suoraa palautetta ja mahdollisuutta keskustella maku-uudistuksen johtoryhmän kanssa.
- Kokeilukulttuuri olisi voinut TIKKE-toiminnassa olla konkreettisempaa. Jatkossa kannattaa panostaa nopeisiin kokeiluihin.
- Keski-Suomessa on paljon koulutus ja tutkimusosaamista. Tämän voimavaran ja maakunnan kehittämisen välillä on tärkeä jatkossakin pitää yhteys.
- Kehittämiseen nähtiin tarpeelliseksi luoda kaksi tasoa, joista toinen on lähellä strategista johtoa ja toinen käytännön työntekijöiden tasolla. Nykyisin monissa organisaatioissa on käytössä yksitasoinen malli, joka on näiden kahden puolivälissä, mikä johtaa irrallisuuteen molemmista ja tehottomaan byrokraattiseen otteeseen.
- Työryhmä korosti tiedolla johtamisen merkitystä ja tiedon tuottamista poliittisen päätöksenteon tueksi.
- Toimijoiden välinen aito yhteistyö, jossa prosessit on mietitty toisiaan tukeviksi eikä kilpaileviksi.
- Organisaatioihin ja yrityksiin kaivattiin pedagogisen johtamisen kehittämistä eli miten toimintaa ja yrityksiä johdetaan niin että ihmiset voivat oppia ja uudistaa toimintaa. Organisaatioissa tarvitaan monialaista työskentelyä, nopeaa vastuuhenkilöiden kiertoa ja tiivistä yhteydenpitoa.
- Jatkossa tarvitaan koko maakunnan sivistys-sosiaali-terveys-työvoimapolveluiden TIKKE-yksikkö, jossa on laaja-alainen osaamisen tuki toimijaverkostoille.

- Haasteeksi koettiin maakuntauudistuksen lykkääntyminen ja laaja-alaisuus.
- Osa koki työryhmän fokuksen ja tehtävääannon liian laaja-alaisena ja olisi halunnut keskittyä pelkästään sote-uudistukseen.
- Luottamus ja kannustamisen ilmapiiri luovat perustan menestykselle. Miten kukin tahoillamme huolehdimme tästä?

6.2 Kehittämisehdotukset

TIKKE-toiminnan työryhmässä todettiin maakunnan menestymisen edellytykseksi alueellinen, innovatiivinen ja yhteinen tahtotila sekä erilaisia osaajia yhdistävä koordinaatio. Nykyisin eri sektorit toimivat omissa silloissaan, jolloin osaamisten yhdistäminen ja erilaisten toimijoiden (esim. yritykset, julkiset toimijat, kolmas sektori) kohtaaminen on satunnaista. Koordinoivalla taholla tulisi olla näkemystä alueen innovatiivisista mahdollisuuksista ja strategisista tarpeista, tietoa maakunnassa ja sen ulkopuolella olevista osaamisista, tulevaisuustietoa ja mandaatti toimintaan. Oleellista on, että julkinen ja yksityinen sektori oivaltavat yhteistyön mahdollisuudet. Yritysten ja tutkimuksen mukana oleminen on välttämätöntä.

TIKKE-työryhmä ehdotti tähän ratkaisuksi Advisory Boardia tai muuta joustavaa verkostomaista, matalahierarkkista rakennetta, joka vaikuttaa keskeisesti kehitettävään innovaatioympäristöön. AB on avoin, proaktiivinen, ennakkoluuloton, monialainen verkosto, jossa on edustettuna poikkitieteellinen tutkimustieto ja kansalaisnäkökulma. Mukana olisi oltava ehdottomasti innovaatiotoiminnan tuotoksista keskeisesti vastaavat yritykset. Painopiste arvioinnissa olisi innovaatiojärjestelmän tuotoksissa (liikevaihto, luotava arvo). AB loisi globaaleille markkinoille ja markkinoiden ennakoitiin ulottuvan verkoston, jonka tuotoksina syntyisi uusia työpaikkoja ja jonka kautta korkeaa osaamista vaativia toimintaympäristöjä uudistettaisiin jatkuvasti.

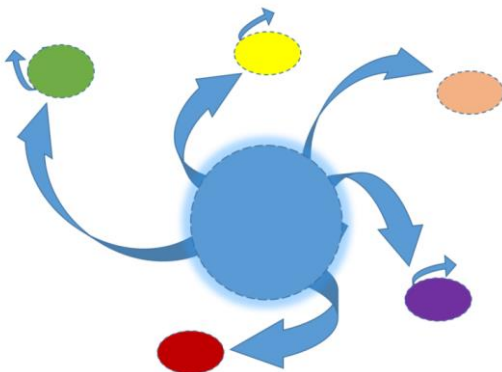
AB tai vastaava voisi olla jatkossa maakuntaliiton koordinoima verkosto.

Erilaisten osaamisten ja erilaisten toimijoiden yhdistäminen sekä poikkitieteellisyys on jatkossakin oleellista. Uudet innovaatiot syntyvät erilaisuuksien yhdyspinoilla. Erilaiset roolit ja erityisesti yritysten / yrittäjien, opiskelijoiden, start upien mukana oleminen on merkityksellistä, jotta innovaatioille on jatkajia ja kopin ottajia ja toiminnasta syntyy yrittäjyyttä.

Meillä on hyvä sijainti, mutta osaammeko hyödyntää sitä? Osaammeko ajatella isosti: "Keski-Suomesta suoraan kansainvälisille markkinoille".

Ensimmäisiksi toimiksi Keski-Suomen maakunnan TIKKE-toiminnassa työryhmä esitti seuraavia muutoksia:

Advisory Board toimimaan maakunnallisena päättäjien tukena ja avoimena innovaatioverkostona, joka synnyttää uutta ajattelua, uusia innovaatioita ja luo uusia itsenäisiä verkostoja, jotka luovat mm. työllisyyttä ja yrittäjyyttä, sosiaalisia innovaatioita tai vapaaehtoistoimintaa.

Kuva 1. Advisory Board synnyttää innovatiivisia verkostoja, jotka luovat uutta yrittäjyyttä ympärilleen.

- Luodaan maakunnan kehittämiseksi innovatiivinen tutkimus- ja koulutusorganisaatioita osallistava Forum. Tällä saadaan maakunnan kehittämispotentiaali valjastettua maakunnan kehittämiseksi. Forumin yhteyteen tiedettä popularisoivia työpajoja, johon mukaan tutkijoita, yrittäjiä, opiskelijoita. Yrittäjistä mentoreita opiskelijoille.
- Konkreettisia kokeiluja mahdollisimman pian käyntiin. Soteuttamoista uusia alkuja liikkeelle?
- Digitaalisuuden ja verkkokoulutuksen hyödyntäminen sote-alan osaamisen kehittämisessä.
- Useat työryhmäläiset esittivät, että sote-johtamisen laadun parantamiseksi tulisi kehittää arviointi- ja palautekäytänteitä. Tällä olisi suuri vaikutus sekä työhyvinvointiin että organisaatioiden tulokseen.
- Organisaatioissa selvät osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet, missä halutaan tulla parhaaksi. Niiden liittäminen alueen strategiaan.
- Vaikka maakuntauudistus kariutui, työryhmän jäsenistä useat ehdottivat tulevaisuudessa maakunnallinen TIKKE-organisaatiota, jolla eri osa-alueita ja kytkös alueen kehittämiseen.

7. Lisätietoa

Päivi Hamarus, Keski-Suomen ELY-keskus. Sähköposti paivi.hamarus@ely-keskus.fi

Tiina Ahonen, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. Sähköposti tiina.ahonen@fimnet.fi

Liite 1. Webropol-kysely TIKKE-toiminnasta

Hei

Lämmin kiitos sinulle, joka olet tuonut kokemustietoa, näkemyksiä, kriittisiäkin mielipiteitä ja innovatiivisia ideoita maakunta- ja sote -uudistuksen Tutkimus, koulutus, kehittäminen, ennakointi ja innovaatiot -toimintaan!

Uudistus on tullut lakiesitysten raukeamisen vuoksi päätepiteeseen. Nyt on aika katsoa toisaalta taaksepäin, mitä olemme tehneet sekä toisaalta katsoa kohti tulevaa, mitä uusia mahdollisuuksia näemme yhdessä tulevaisuudessa. Mikäänhän ei estä meitä tekemästä yhteistyötä rakenteista riippumatta.

Tutkimus, koulutus, kehittäminen, ennakointi ja innovaatiot -työryhmän toiminta alkoi monialaisella Advisory boardin toiminnalla, mistä muodostui laaja-alainen pohja TIKKE-työlle. Sen jälkeen työtä täsmennettiin ja prosessin aikana järjestettiin mm. TIKKE-Soteuttamo -työpaja ja matkan varrella haastateltiin lukuisia ihmisiä tki-toiminnan järjestämisen mahdollisuuksista. Loppuraportti on liitteenä.

Joillakin voi olla ajatus, että teimme paljon työtä, mitä ei voi hyödyntää. Niin varmaan osittain onkin. Silti matkassa on päämäärän lisäksi itse matka, prosessi ja sen kautta syntyneet näkemykset tulevaisuuden mahdollisuuksista, joihin voimme edelleen tarttua. Rakenteet ovat toki tärkeitä, mutta tulevaisuudessa toiminta on yhä enemmän verkostoissa. Yhteinen tahtomme on kehittää Keski-Suomeamme, luoda hyvinvointia, työllisyyttä ja menestystä. Tätä varten haluamme koota sekä palautetta että tulevaisuuden näkemyksiä, miten voisimme jatkossa olla luomassa menestystä ja hyvinvointia Keski-Suomessa tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen, ennakoinnin ja innovaatioiden avulla. Mihin sinun mielestäsi pitäisi tarttua, jotta menestyisimme tulevaisuudessa?

Ohessa on linkki webropol-kyselyyn, johon toivomme jokaisen vastaavan. Kysely on lyhyt ja ytimekäs. Vastausaikataulu on tiivis: vastausten dead line on **tiistai 2.4.2019**.

Kysely:

Tärkeimmät opit, joita Keski-Suomessa tulisi huomioida tulevaisuudessa

Mikä onnistui ja mikä epäonnistui? Mitä olisi pitänyt tehdä toisin?

Anna kehittämis ehdotuksia, miten tuotoksia ja oppeja voitaisiin ottaa käyttöön nykyisissä organisaatioissa ja yhteistyörakenteissa?

Mihin kehittämistyöhön pitäisi Keski-Suomessa tarttua ensiksi?

Aurinkoista kevään jatkoa!

Päivi Hamarus ja Tiina Ahonen